

14.4.2020

Viite: Lausuntopyyntö HE 23/2020 vp**Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköajoneuvojen latauspisteistä ja latauspistevalmiuksista rakennuksissa sekä rakennusten automaatio- ja ohjausjärjestelmistä ja maan-käyttö- ja rakennuslain 126 §:n muuttamisesta****Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto otsikon aiheesta.**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sähköajoneuvojen latauspisteistä ja latauspistevalmiuksista rakennuksissa sekä rakennusten automaatio- ja ohjausjärjestelmistä. Ehdotetulla lailla pantaisiin osaltaan täytäntöön muutettu rakennusten energiatehokkuutta koskeva direktiivi. Samalla toteutetaan myös hallitusohjelman tavoitteita siirtyä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa.

Tässä lausunnossa keskitytään latauspisteiden ja -valmiuksien rakentamisvelvoitteeseen.

Lakiehdotus tukee sähköautoilun voimakasta kasvua

Ajoneuvot, niitä palveleva infrastruktuuri sekä liikkumisen palvelut ovat yhteen liittyvä kokonaisuus, jonka tasapainoinen kehitys tuo parhaimman tuloksen. Erityisesti ladattavien autojen määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa voimakkaasti. Suomessa sähköautojen osuus uusista henkilöautoista nousi maaliskuussa lähes 20 prosenttiin. Suomen sähköautojen määrän kehitys seuraa hyvin muita pohjoismaita, missä sähköautokanta vuoden 2019 lopussa oli yli 540 000.

Ennakoitu yli 300 000 kappaleen määrä vuonna 2030 edellyttää latauspaikkojen merkittävää lisäämistä, sillä ilman latauspaikkoja sähköisen liikenteen hyödyt ja yhteistoiminta älykkään sähköenergiajärjestelmän kanssa jäävät vajaiksi.

Latauspisteet ja latausvalmiudet ovat tarpeen etenkin koti- ja työpaikkalataamisen mahdollistamiseksi. Kiinteistöjen latauspisteiden ja -valmiuksien rakentaminen on toistaiseksi ollut edelläkävijöiden varassa. Kansallisesti tavoiteltu ripeä eteneminen edellyttää nykyistä laajempaa pohjaa, ja etenkin kiinteistöjen latausvalmiuksien ja latauspisteiden määrän merkittävää lisäystä. Rakennuksiin asennettavat latauspisteet tulee olla yhteensopivuuden ja toimintojen osalta samankaltaisia kuin julkisen latausinfrastruktuurin pisteet.

Asukkaan mahdollisuutta sähköauton latauspisteeseen tulee edistää taloyhtiöissä. Hallitusohjelmaan kirjatun latausinfrastruktuurin hallinnollisten esteiden poistaminen olisi tarpeellinen täydentävä toimenpide lakiesitykseen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Latausinfrastruktuurin rakentamisessa älykäs lataus on välttämättömyys. Uudet käyttöönotettavat latauspisteet ja niihin liitetyt autot tulevat yhä kasvavaksi osaksi sähköenergiajärjestelmäämme. Sähköenergian tuotannon ja kulutuksen tasapainon ylläpitämiseksi on välttämätöntä toteuttaa latauspisteet ja varautumiset älykkäästi.

Hyvänä asiana pidetään lakiehdotuksessa esitettyjä latausratkaisuvaihtoehtoja, etenkin suuritehoisen eli ns. pikalatauksen esilletuomista. Vaihtoehtojilla mahdollistetaan joustava tarvelähtöinen latauspisteiden rakentaminen sulkematta pois mitään ratkaisua.

14.4.2020

Uusien ja laajamittaisesti korjattavien rakennusten kohdalla varautuminen latauspisteisiin ja -valmiuteen voidaan pääsääntöisesti toteuttaa kustannustehokkaasti, mutta olemassa olevien rakennusten osalta mahdollisuudet ovat rajoitetummat.

Direktiivin perustason, markkinalähtöisen rakentamisen ja latauksiin varautumisen välillä on tärkeää olla sopiva tasapaino. Lakiesityksessä direktiivin sallimaa poikkeusta olla soveltamatta velvoitetta mikroyrityksille tulisi laajentaa koskemaan myös olemassa olevia rakennuksia.

Investointituet soveltuvat hyvin direktiivin perustasoa laajemman latausinfraan rakentamiseen, jolloin aikataulu ja EPBD-direktiivin perustason ylittävä määrä on investoijan päätettävissä lataustarpeen kasvaessa.

Yleistä lakiesityksestä ja latausinfraan rakentamisesta

Latauspisteet tulee olla yhteensopivuuden ja toimintojen osalta samankaltaisia kuin julkisen latausinfraan pisteet.

- Tyypin 2 pistoke on yhteensopivuuden perusta: Rakennuksiin asennettavat latauspisteet ovat yhteensopivuuden ja toimintojen osalta samankaltaisia kuin julkisen latausinfraan pisteet.
- Olemassa oleva laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta (478/2017) sekä jakeluinfradirektiivi 2014/94 varmistavat latauspisteiden yhteensopivuuden minimivaatimukset määrittelemällä käytettävän eurooppalaisen pistokestandardin käyttö.
- Yhteensopivuuden kannalta on erittäin olennaista toteuttaa latauspisteet standardissa EN 62196-2 määritellyllä tyypin 2 pistorasioilla tai ajoneuvon liittimillä. Näin laajennetaan julkisen latausverkon käyttöä ja helpotetaan latausta. Yhtenäinen pistoke varmistaa kaikkien latauspisteiden yhteensopivuuden helpottaen merkittävästi autoilijoiden arkea, taaten älykkäiden ominaisuuksien laajan käyttöönoton ja vakaan vakioidun kasvualustan teollisuudelle ja palveluille.
- Muiden kuin vakioitujen pistokkeiden käyttö on lyhytjänteistä vaikeuttaen merkittävästi sähköisen liikenteen yleistymistä ja käyttäjien arkea.

Latausinfraan rakentamisessa älykäs lataus on välttämättömyys osana sähköenergiajärjestelmää.

- Latausinfraan rakentamisessa älykäs lataus on välttämättömyys. Uudet käyttöönotettavat latauspisteet ja niihin liitetyt autot tulevat yhä kasvavaksi osaksi sähköenergiajärjestelmäämme. Sähköenergian tuotannon ja kulutuksen tasapainon ylläpitämiseksi on välttämätöntä toteuttaa latauspisteet ja varautumiset älykkäästi.
- Älykäs latausjärjestelmä estää rakennuksen sähköliittymän pääsulakkeiden ylikuormittumisen, tasapainottaa eri latauspisteiden välistä kuormitusta ja ohjaa latauskentän tehoa markkinalähtöisesti. Älykäs lataus mahdollistaa pienemmän sähköliittymän käytön heikentämättä palveluastetta.

14.4.2020

Direktiivin perustason, markkinalähtöisen rakentamisen ja latauksiin varautumisen välillä tärkeää olla sopiva tasapaino.

- Investointituet soveltuvat hyvin direktiivin perustasoa laajemman latausinfra rakentamiseen aikataulu ja EPBD-direktiivin perustason ylittävä määrä on investoijan päätettävissä lataustarpeen kasvaessa. Investointituella voidaan kannustaa myös velvoitteen ulkopuolelle jääviä latauspisteiden rakentamiseen markkinaehtoisesti ja tarvetta vastaavasti.
- Maantieteellisesti latausverkoston investoinnit ovat noudattaneet sähköautokannan alueellista jakaumaa Suomessa. Suomen sähköautokannasta noin 50 % sijaitsee Uudellamaalla, jonne juuri päättyneen energiatuen alaisista investoinneista tehtiin 42 %.

Varautuminen latauspisteisiin ja -valmiuteen voidaan hyvällä suunnittelulla toteuttaa kustannustehokkaasti.

- On tärkeää, että rakentamiseen ryhdyttäessä arvioidaan, millaisia latauspisteitä rakennuksen pysäköintipaikkoihin myöhemmin asennetaan, jotta sähköjärjestelmän mitoituksessa ja tilavarauksissa huomioitaisiin riittävästi tulevat tarpeet ja että järjestelmästä syntyy toiminnallisesti ehjä kokonaisuus.
- Uusien ja peruskorjattavien rakennusten kohdalla varautuminen latauspisteisiin ja -valmiuteen voidaan pääsääntöisesti toteuttaa kustannustehokkaasti, mutta olemassa olevien rakennusten osalta mahdollisuudet ovat rajoitetummat.
- Latauspisteiden asentaminen tai niihin varautuminen on edullisinta rakennusvaiheessa, joten myös velvoitteen ulkopuolelle jäävissä rakennuskohteissa on hyvä varautua tuleviin tarpeisiin.

Mikroyrityksiä tulee velvoitteen sijaan kannustaa latauspisteiden ja -valmiuksien rakentamiseen tarpeen mukaan

- Vaikka suurin osa mikroyrityksistä jää luonnollisesti velvoitteen ulkopuolelle, on mikroyritysten rajaaminen uusien ja laajamittaisesti korjattavien muiden kuin asuinrakennusten osalta kannatettava ehdotus, joka tulisi laajentaa koskemaan myös mikroyritysten omistuksessa ja käytössä olevia yli 20 parkkipaikkaa käsittäviä ei-asuinrakennuksia.
- Sähköautojen jakautuminen maantieteellisesti on huomattavan epätasaista. Mikroyrityksiä tulisikin kannustaa investointituen avulla latauspisterakentamiseen tarpeen mukaan.

Asukkaan mahdollisuutta sähköauton latauspisteeseen tulee edistää taloyhtiöissä

- Asuinrakennusten osalta lakiehdotuksessa asetetaan vaatimukset ainoastaan latausvalmiuden rakentamiselle. Vaikka latausvalmiuksilla varustetuissa asunto-osakeyhtiöissä valmiuksien muuttaminen latauspisteiksi sujuukin todennäköisesti varsin suotuisissa merkeissä, voi asukkaan mahdollisuus sähköauton latauspisteeseen olla hallinnollisista syistä kuitenkin kohtuuttoman vaikea. Lakiehdotuksen taustaosassa kuvataan hyvin taloyhtiön päätöksentekoon liittyviä haasteita.
- Hallitusohjelmaan kirjatus latausinfrastruktuurin hallinnollisten esteiden poistaminen on tarpeellinen toimenpide lakiesitykseen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

14.4.2020

- Asukkaalla tulisi olla mahdollisuus latauspisteeseen kohtuullisessa ajassa. Valmius on hyödyllinen vain, jos latauspiste on otettavissa käyttöön kohtuullisin toimenpitein.
- Velvoitteita ja hallinnollisten esteiden poistamista täydentävät kannustimet, jotka aikaistavat päätöksiä ohjaamalla latauspisterakentamista olemassa oleviin taloyhtiöihin tarpeen mukaan. Aran myöntämisen latausinfrastruktuurin jatkaminen luo erinomaisen kannustimen myös niille olemassa oleville taloyhtiöille, jotka jäävät velvoitteen ulkopuolelle.

Yleiset säännökset, määritelmät

Lakiehdotus:

Latauspistevalmiudella putkitusta tai muita johtoteitä, joihin voidaan myöhemmin asentaa tarvittava kaapelointi sähköajoneuvojen latauspisteitä varten, sekä kaapelointia sähköajoneuvojen latauspisteitä varten.

- Varautumisen riittävän väljä määritelmä jättää tilaa toteuttaa ratkaisut sekä kuhunkin kohteeseen soveltuvina että toteutusajankohdaltaan markkinalähtöisinä ja siten tarpeenmukaisina.
- Esityksen perusteluissa mainittu täsmennys siitä, että valmius koskee ainoastaan henkilöautojen ja pakettiautojen latausinfrastruktuuria on tärkeä ja kannatettava.

Uuden asuinrakennuksen varustaminen sähköajoneuvojen latauspisteillä tai latauspistevalmiudella

Lakiehdotus:

Uuteen asuinrakennukseen, jossa on enemmän kuin neljä pysäköintipaikkaa, on asennettava latauspistevalmius siten, että jokaiseen pysäköintipaikkaan voidaan myöhemmin asentaa latauspiste.

- Sähköautokannan voimakkaan kasvun myötä useat kunnat ovat jo nyt huomioineet sähköautojen latausvalmiuden tontinluovutusehdoissaan asuinrakentamisen pysäköintiratkaisuissa.
- Uusien asuinrakennusten varautuminen latauspisteisiin ja -valmiuteen voidaan hyvällä suunnittelulla toteuttaa kustannustehokkaasti ja lisätä asunnon houkuttelevuutta markkinoinnissa.
- Taloyhtiöissä latausvalmiuden parantaminen putkituksilla (johtoreitti) taloyhtiön kaikissa pysäköintipaikoissa kohtelee asukkaita tasa-arvoisesti ja madaltaa kynnystä hankkia myöhemmin latauspiste.
- Hyvää rakennustapaa noudattaen latauspistevalmiuden tulee mahdollistaa tarvittavan kaapeloinnin ja latauspisteiden asentaminen myöhemmin ilman merkittäviä maanrakennustöitä tai rakenteisiin puuttumista.

Uuden muun kuin asuinrakennuksen varustaminen sähköajoneuvojen latauspisteillä tai latauspistevalmiudella

Lakiehdotus:

Uuteen muuhun rakennukseen kuin asuinrakennukseen, jossa on yli 10 pysäköintipaikkaa, on asennettava yksi suuritehoinen latauspiste tai vaihtoehtoisesti:

14.4.2020

- 1) vähintään yksi normaalitehoinen latauspiste, jos pysäköintipaikkoja on 11–50;
- 2) vähintään kaksi normaalitehoista latauspistettä, jos pysäköintipaikkoja on 51–100;
- 3) vähintään kolme normaalitehoista latauspistettä, jos pysäköintipaikkoja on yli 100

Sen lisäksi mitä 3 momentissa säädetään, uuteen muuhun rakennukseen kuin asuinrakennukseen, jossa on 11–30 pysäköintipaikkaa, on asennettava latauspistevalmius vähintään 50 prosenttiin pysäköintipaikoista. Jos pysäköintipaikkoja on yli 30, latauspistevalmius on asennettava vähintään 20 prosenttiin pysäköintipaikoista kuitenkin niin, että latauspistevalmius on vähintään 15 pysäköintipaikassa. Jos pysäköintipaikkaan asennetaan latauspiste, se täyttää pysäköintipaikan latauspistevalmiutta koskevan vaatimuksen.

- Hyvänä asiana pidetään lakiehdotuksessa esitettyjä latausratkaisuvaihtoehtoja, etenkin suuritehoisen eli ns. pikalatauksen esilletuomista. Vaihtoehtoilla mahdollistetaan joustava tarvelähtöinen latauspisteen rakentaminen sulkematta pois mitään ratkaisua.
- Uusien rakennusten varautuminen latauspisteisiin ja -valmiuteen voidaan hyvällä suunnittelulla toteuttaa kustannustehokkaasti. Uudisrakentamisessa latausvalmiuden laaja varautuminen latauspisteisiin säästää merkittävästi tulevaisuuden latauspisteinvestoinneissa.
- Hyvää rakennustapaa noudattaen latauspistevalmiuden tulee mahdollistaa tarvittavan kaapeloinnin ja latauspisteiden asentamisen myöhemmin ilman merkittäviä maanrakennustöitä tai rakenteisiin puuttumista.

Laajamittaisesti korjattavan rakennuksen varustaminen sähköajoneuvojen latauspisteillä tai latauspistevalmiudella

- Lakiehdotuksessa määritetään laajamittaisesti korjattavan rakennuksen varustaminen sähköajoneuvon latauspisteellä ja latausvalmiudella vastaavasti kuin uudisrakentamisessa.
- Myös laajamittaisesti korjattavien rakennusten kohdalla varautuminen latauspisteisiin ja -valmiuteen voidaan pääsääntöisesti toteuttaa kustannustehokkaasti osana muuta sähköjärjestelmän uudistamista.
- Usein olemassa oleva kaapelointi mahdollistaa normaalitehoisen latauspisteen rakentamisen kustannustehokkaasti.

Olemassa olevien muiden kuin asuinrakennusten varustaminen sähköautojen latauspisteillä direktiivin perustason mukaisesti on oikea toimenpide.

Lakiehdotus:

Rakennuksen omistajan on huolehdittava, että käytössä olevassa muussa rakennuksessa kuin asuinrakennuksessa, jossa on enemmän kuin 20 pysäköintipaikkaa rakennuksen sisäpuolella tai kiinteistöllä, on vähintään yksi latauspiste viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024.

HE 23/2020 vp

- Lakiehdotus vastaa direktiivin perustasoa.
- Sähköautojen määrän jakautuminen tulee olemaan maantieteellisesti hyvin epätasaista, jolloin investointituet soveltuvat hyvin direktiivin perustasoa laajemman latausinfraan rakentamiseen. Aikataulu ja EPBD-direktiivin perustason ylittävä määrä on investoijan päätettävissä lataustarpeen kasvaessa.
- Vaikka suurin osa mikroyrityksistä jää luontaisesti velvoitteen ulkopuolelle, tulisi mikroyritykset vapauttaa rakentamisvelvoitteesta olemassa oleviin rakennuksiin ja luoda kannusteita näille yritysille päättää investoinneista tarpeen mukaan.

14.4.2020

Pysäköintitalon varustaminen sähköajoneuvojen latauspistevalmiudella.

Lakiehdotus:

Yhden tai useamman asuinrakennuksen pysäköinnin järjestämiseen tarkoitetun uuden pysäköintitalon rakentamiseen ryhtyvän on huolehdittava, että pysäköintitaloon suunnitellaan ja asennetaan sähköajoneuvojen latauspistevalmius siten, että jokaiseen pysäköintipaikkaan voidaan myöhemmin asentaa latauspiste, jos kyse on sellaisesta hankkeesta, jonka toteuttamiseen on haettava maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukainen rakennuslupa.

- Pysäköintitalot on luontevaa sisällyttää varautumisen piiriin.
- Pysäköintitalot palvelevat pääosin asumista ja kotilatausta. Samoin kuin asuinrakentamisen uudiskohteissa mahdollisuus sähköauton lataukseen on useimpien asukkaiden perusoletus ja -vaatimus ja on luontevaa sisällyttää pysäköintitalot varautumisen piiriin.

Lisätietoja:

Sähköinen liikenne ry

<http://emobility.teknologiateollisuus.fi/>

Heikki Karsimus
Toimitusjohtaja
040 564 9020
heikki.karsimus@teknologiateollisuus.fi

Matti Rae
Hallituksen puheenjohtaja
040 503 5792
matti.rae@raecom.fi